

DK - DIALOG

Cena 3,- Kč

Pro členy Demokratického klubu zdarma

● O PARAZITISMU

Z doby socialismu pamatujeme parazity, za které skutečnou práci vykonávali jiní, parazitismus funkcionářů. Jejich děti bývaly také parazity a obsazovaly posty a výhody různých druhů. Byli, jak se jim říkalo, chovní, na rozdíl od ostatních, tažných. V minulém i novém režimu existují také drobní parazité, žijící ze sociálních dávek, dobročinnosti a soucitu, kteří nechtěli či nechtějí doopravdy pracovat. Pokud je jich velký počet, hospodářství země chudne, jak ukazuje např. dnešní Švédsko.

Jiným typem parazitů byli např. mnozí národní správcové po válce, a takové připomíná část (naštěstí ne všichni) nových zbohatlíků, vzniklých špatně vypracovanými restitučními zákony, ve kterých jsme opět ukázali, jako kdysi v naprosté likvidaci soukromníků, jak rádi běháme od jednoho extrému k druhému, více než naši sousedé, kteří např. v Maďarsku půdu restituovali jen těm, kdo na ní byli ochotni pracovat.

Bohužel se nedaří pozastavit ty parazity, kteří umožnili sobě i druhým cestu k získání majetku restitucemi t.zv. oprávněných dědiců, kteří o existenci svých vzdálenějších příbuzných ani nevěděli, či podvodem získali od nějaké babičky v domově důchodců t.zv. oprávněný restituční nárok, aby pak na privatizaci mohli parazitovat.

Dalším druhem parazitů jsou ti, co rozkrádají dožívající národní podniky anebo je úmyslně přivádějí na mizinu, aby pak mohli výhodně získat buďto je samé, anebo něco ještě výhodnějšího. Patří sem i cizí firmy, které po zakoupení našich podniků záměrně likvidují konkurenci a pak s tímto způsobem získanými nemovitostmi spekulují. Do podobné kategorie patří i lichva bank a další spekulace, trpěné na okraji neurčitých a snadno obchůdných zákonů.

Náhlí zbohatlíci bez vlastních zásluh parazitují na nás všech, ale zejména na těch podnikatelích, továrnících a obchodnících, kteří chtějí a jsou schopni nové hodnoty vytvářet. Jsou nápadní a kazí obraz ostatních, kteří postupují slušně.

Dalším rozšířeným parazitismem je dnes parazitismus politický a úřednický: sem patří takoví, které jsme si z vlastní hlouposti zvolili a kteří teď ze svých pozic zneužívají své hospodářské výhody a zejména své moci nad námi: někdy projevují ve svém poměru k méně úspěšným větší nadutost než komunisté za posledních let své vlády, kdy už cítili, že se jejich doba chýlí ke konci.

Parazitismus některých z nových papalášů, vyvíjející se ve

zájemně se podporující struktury, usilující o hospodářské a mocenské ovládnutí druhých, je ještě horší, neboť účel, pro který byli zvoleni či ustanoveni jako úředníci, t.j. sloužit těm, kteří je zvolili či umožnili jejich jmenování, je zatlačen do pozadí neomalenou snahou o moc a peníze (což dnes prakticky splyvá v jedno, a i proto je úplatnost snadnou cestou k bohatství). Parazitují na všech, ale nejvíce na těch, kteří by chtěli politické a úřednické funkce vykonávat jako službu občanovi a rei publicae, a kterým pak občan pro činnost oněch parazitů přestává důvěřovat.

Kulturou a morálními hodnotami nový parazit opovrhuje: je všemi chválen za svou "podnikavost". V latině ostatně *privare* znamenalo krást.

Zatímco ekonomika přece jen funguje, i když za cenu snížení reálné životní úrovně méně úspěšné části obyvatelstva a velkého zvětšení sociálních rozdílů (kromě zemědělství, pro které je dnešní stav podobně krizový jako komunistická kolektivizace), úpadek hrozí oborům, kde by úspěšné vydělávání nemělo být hlavním smyslem: zdravotnictví, kultura, školství. Zatímco za komunismu duchovní život země ničila ideologie, dnes je toho cíle dosahováno hospodářským tlakem ve smyslu až karikaturní imitace onoho ekonomismu kompetitivní společnosti, jehož bezvýhodnost už ti rozumnější na Západě pochopili.

Modla zlatého telete je znovu předmětem kultu, a ti, kteří se mu neklaní či nemohou být stejně kompetitivní dravci, mají prostě smůlu. Přehlížení sociální otázky zrodilo komunismus i fašismus a může znovu přivodit podobnou katastrofu.

Státy se udržují těmi ideály, ze kterých vznikly, a měla-li být ideálem propagovaným současnými rozhodujícími kruhy České republiky hospodářská hrabivost a draní se dopředu bez skrupulí, pak takový stát, jehož založení připomíná založení banky, by se vystavil vážnému nebezpečí, že zahyne, aniž by byl kýmkoli bráněn. Český národ povstal z úpadku tím, že jeho obnově byli mnozí ochotni přinášet oběti. Na Národní divadlo se v 19. století vybralo po šestáctích po celé zemi, legionáři byli ochotni položit za uskutečnění svobodného státu své životy.

První porevoluční vláda vzniklá na přelomu let 1989 a 1990 se ve své naivitě dopustila řady chyb, ale druhá se dopouští těžšího hříchu: jako by neviděla, že svým modelem pseudoideálů pudového uspokojení, svou slepotou ke kulturním hodnotám, opět ničí - i když jinak než bolševismus - duše lidí, kterým vládne.

Pokud se budeme řídit dnes vládnoucím jednostranným ekonomismem, kde jde o to, abychom si tržně trhli, mimo onu sféru, kde je to v jistém smyslu oprávněné, pokud nebudeme schopni jiného než osobního egoismu, ztratíme schopnost vlastní existence jako státu i jako národa.

Jan Bouzek

VĚČNÝ NEPŘÍTEL NA CHAMPS ELYSÉES ANEB TISÍC TAKOVÝCH PRAVNŮKŮ.

Dříve narození by se ještě mohli pamatovat na film Juliána Duviviera z let 1938-1940 "Un tel pere et fils" (Jeden takový otec a syn), který k nám dorazil po válce pod možná výstižnějším názvem "Věčný nepřítel". O otci odcházejícím bránit Francii proti Němcům v roce 1870, synovi v roce 1914. Už si nevzpomínám, zda film stihl zobrazit i odchod vnuka do války proti těmž nepříteli v roce

1939. Na tom ale málo záleží; v reálu rukoval vnuk zcela nepochybně.

Ve čtvrtek 14. července 1994 došlo na pravnuka. Musel si přivstat, aby dorazil na Champs Elysées dříve, než tam přijedou němečtí obrněnci, aby společně s nimi defiloval před francouzským prezidentem a německým spolkovým kancléřem na oslavu francouzského státního svátku a 50. výročí osvobození Francie od nacistické okupace. A stovky dalších takových pravníků defilovaly s ním a tisíce jiných spolu s příslušníky ostatních generací lemovaly nejproslulejší pařížskou avenui. A většina z nich nadšeně tleskala.

Obrněná vozidla vydávají ovšem neartikulovaný hukot. Pokusil jsem se jej tedy dekodovat. A zdálo se mi, že hukot německých strojů říká: "Tím, že jsme na této oslavě a že jsme chtěli být i v červnu v Normandii, říkáme, že se nehlásíme k těm, kteří chtěli bránit nadvládu Německa nad Francií. `Naši` v tomto boji, to nebyli vojáci Wehrmachtu a SS, i když to byli naši otcové a dědové a měli stejnou slovní zásobu a gramatiku. Naopak, společně s Francouzi oslavujeme vítězství amerických, britských a kanadských vojáků, kteří společně se Svobodnými Francouzi a bojovníky domácího odboje osvobodili z Hitlerových spárů Francii a nakonec i Německo a umožnili nám život ve svobodě. Věříme, že pouto, které spojuje svobodné lidi, musí být silnější než ono pouto kmenové, které zejména v tomto století nadělalo a i v těchto dnech působí tolik zla a utrpení."

Ani potlesk není artikulovaný. Rozuměl jsem mu takto: "Rozumíme vám a přijímáme vaše slova. Vážíme si vaší odvahy rozejít se se zlými tradicemi, i když jde o tradice vlastního národa. Máme v úctě takové Němce, jakými byli či jsou Adenauer, Brandt, Weizsäcker, Genscher, Kohl, a všechny další, kteří obrátili staleté nepřátelství v trosky. Jsme rádi, že jste zde a že budete s naší armádou a dalšími svobodnými armádami tvořit sílu, která odstraší každého nacionálkomunofašistického potenciálního agresora bez ohledu na jeho národnost. Nepotřebujeme nepřátele. Potřebujeme přátele, s nimiž vybudujeme demokratickou Evropu, v níž budou všechny válečné konflikty jen hrůznou minulostí."

Jak ukázaly šoty ve večerním televizním Journalu, určitá menší část Francouzů nebyla tohoto potlesku schopna. Je to jistě lidsky pochopitelné. Ale souhlasit s tím nelze. Některé potřeby jsou v dnešní době přepychem; jednou z nich je potřeba nepřítel. A nejnebezpečnější ze všeho je stereotyp přisuzující pojmům jako Francouz, Němec, Čech, Slovák, Maďar, Rus atd. atd. konstantní kladné nebo záporné morální či politické hodnoty. Jen totální rezignace na tento kmenový způsob myšlení může přinést světu lepší budoucnost. Čímž nemá být řečeno, že v opačném případě bude horší. Nemusí také být žádná.

Tak jsem tedy onoho dne na Clemenceauově náměstí (možná malá stylová chyba) tleskal s obzvláštní intenzitou, abych nahradil i ty Francouze, kteří to dnes ještě nedokáží. A nejen Francouze.

Jan Friedlaender

ČLENOVÉ DEMOKRATICKÉHO KLUBU NA KONGRESU SPOLEČNOSTI PRO VĚDY A UMĚNÍ

Ve dnech 26. až 29. června 1994 se v Praze konal 17. světový kongres Společnosti pro vědy a umění se sídlem ve Washingtonu za spolupředsedatelství Rady vědeckých společností České republiky.

Podle svého vztahu k pořádajícím organizacím a svého odborného zájmu se kongresu aktivně účastnili též někteří členové Demokratického klubu.

Nejvýznamněji se účast členů Dk projevila ve formě kulatého stolu pořádaného na téma "Funkce nestranických politických sdružení v demokratické společnosti". Kulatý stůl tvořili členové Dk z Prahy Jan Friedlaender, Zdeněk Pavlík a Josef Srbený a z USA Alex Wynnyczuk. Moderátorem kulatého stolu byl Zdeněk Suda z USA (Univ. of Pittsburgh), rovněž člen Dk, který je znám našim členům zejména v souvislosti se svou autorskou a redakční aktivitou v relaci Demokracie v teorii a praxi, uváděné pravidelně rozhlasovou stanicí Svobodná Evropa. Kulatý stůl, v němž diskusně vystoupili i další přítomní, věnoval pozornost zejména otázkám podstaty a povahy nestranických politických sdružení, pozitivní funkci těchto sdružení soustředěných na obecně demokratickou tematiku a posléze formám působení těchto sdružení. Konkrétně přítomní byly v diskusi dotčeny přednosti i problémy Demokratického klubu jako typického obecně demokratického, nestranického politického sdružení. Kulatý stůl vyústil v závěr konstatující potřebu existence organizací uvedeného typu i potřebu soustavného zkoumání jejich problematiky.

Závěrem lze podotknout, že účast členů Dk na kongresu se aktivně projevila i v dalších formách a tématech. Jmenovitě lze uvést Michala Illnera ze Sociologického ústavu AV ČR (Sociální transformace české společnosti ve světové perspektivě), Jiřího Kolajů z West Virginia Univ., USA (Čas a prostor a vzájemnost), Miroslava Prokopce ze Státního zdravotního ústavu (Dr. Aleš Hrdlička a Československo 1918-1938) a Jaromíra Vepřeka z Národohospodářského ústavu AV ČR (Některé problémy transformace vědy a výzkumu v ČR).

Sý

INFORMACE

Poslední dvě diskusní setkání členů Dk v prvním pololetí t.r., o nichž jsme již nestačili informovat v červnovém čísle, se uskutečnila 12.5. a 9.6. na Právnické fakultě UK. Na květnovém setkání diskutovali přítomní členové o otázkách vlastenectví a patriotismu, ale i nacionalismu a šovinismu. Na červnovém večeru byly probírány některé aktuální události (návštěva generála Pinocheta u nás, severokorejský jaderný program aj.). Jedna z příštích schůzek by mohla být věnována stále aktuálnímu problému sudetských Němců a tzv. "Benešových dekretů".

Podzimní schůzky budou opět zahájeny v měsíci říjnu, jako obvykle druhý čtvrtek v měsíci v 17 hod. na Právnické fakultě UK, 1. patro, č.dveří 42.

Abychom však nepominuli i věci prostých mezilidských vztahů a přátelské ochoty, považujeme za svou povinnost poděkovat kolegyni dr. Aleně Šubrtové za opětovné pohoštění, které připravila členům diskusních setkání a jímž příjemně zpestřila naše schůzky. Těšíme se na shledanou v říjnu.

kv

Vydavatel: Demokratický klub, pošt. přihrádka 663, 111 21 Praha 1
Odp. redaktor: Josef Janoušek, Domažlická 4, 130 00 Praha 3
Podávání novinových zásilek povoleno Ředitelstvím pošt Praha čj.
NP 2471/93 ze dne 20.12.1993
Registrováno Ministerstvem kultury ČR pod č. 6759